

OPDRACHT ZILVERSCHEAT PONTRAVE

ARCHEOLOGIE EN MUNTEN

V.U.: Filip Baeyens, Grote Markt 1, Sint-Niklaas

Colofon

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Inge Baetens

Erfpunt

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

03 778 20 50

www.erfpunt.be

Toelichting bij de opdrachten

Het onderzoek van een muntschat verloopt in **drie fasen**.

We sommen deze hier even in het kort al op:

- In fase 1 determineer je de munten aan de hand van enkele vragen.
- Fase 2 bevat enkele leuke detailopdrachten. Hier ontdek je de diepere betekenis van de munten aan de hand van de goden, dieren, voorwerpen of opschriften die zich op de voor- of keerzijde bevinden.
- Tijdens de 3de fase worden de onderzoeksresultaten met de hele klasgroep besproken. Je plaatst de muntschat op de tijdlijn en bespreekt enkele bijzondere munten uit de muntschat in detail.

Benodigheden en tips vind je naast de opdrachten terug.

SUCCES!

Fase 1: determineren en dateren van munten

1. Noteer op de fiche voor elke munt de volgende technische informatie:

- gewicht
- grootste diameter.

benodigdheden en tips

- fiche
- weegschaal
- schuiflat

Maak een afdruk van de voorzijde en keerzijde van de munt op kalkpapier.

- fiche
- potlood

2. Achterhaal de munteenheid en het metaalsoort van de munt en omcirkel deze op de fiche.

- fiche
- euromunten

3. Bekijk de voorzijde van de munt goed. En kruis bij de rubriek beschrijving op de fiche aan wat je ziet.

- fiche
- loep

Noteer het omschrift op de fiche (in hoofdletters).

De omschriften bij een Romeinse munt beginnen steeds onderaan links.

4. Zoek de keizersnaam in het omschrift op de voorzijde. Ga zijn regeerperiode na aan de hand van de keizerslijsten. Noteer deze data op de fiche.

5. Bekijk de keerzijde van de munt goed en kruis op de fiche bij de rubriek beschrijving aan wat je ziet. Noteer het omschrift op de fiche (in hoofdletters).

6. Wanneer alle munten zijn gedateerd, wordt het tijd om je antwoorden door de gids te laten checken.

benodigdheden en tips

- fiche
- keizerslijsten

De keizerslijsten vind je bij de infobladen.

In sommige omschriften staan **twee keizers** vermeld. Het is de **jongste** keizer die de munt geslagen heeft.

Fase 2 : detailopdrachten - groep 1

1. Het omschrift op de keerzijde van munt Wa.Pon.Mu. 06 vermeldt pax avgvsti. Letterlijk vertaald betekent dit keizerlijke vrede. Wat deed de jonge Gordianus III dan wel om vrede en stabiliteit binnen het rijk te bevorderen?

.....
.....
.....
.....

benodigheden en tips

- biografie Romeinse keizers

2. Zoek de betekenis van het woord Salus in het omschrift op de keerzijde van munt Wa.Pon.Mu.03.

.....

- Latijns woordenboek

3. Het omschrift op de keerzijde van munt Wa.Pon. Mu.24 verwijst naar een belangrijke overwinning op de Parthen in het oosten van het Romeinse rijk. Op de keerzijde staat de godin Nike afgebeeld. Wat zijn haar attributen? Vind je hiervan iets terug op de munt?

.....

- Romeins pantheon

4. Het omschrift van munt Wa.Pon. Mu.01 vermeldt LIBERALITAS AVGG of vrijgevigheid van de keizers.

Was Philippus II Arabs wel zo vrijgevig? De tweede G in AVGG verwijst naar een medekeizer. Wie was deze tweede keizer?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

benodigdheden en tips

- biografie Romeinse keizers

Fase 2 : detailopdrachten - groep 2

1. Zoek de betekenis op van het omschrift van Wa.Pon.Mu.02. Kun je het linken aan een episode in de regeringsperiode van deze keizer?

.....
.....
.....
.....

benodigdheden en tips

- biografie Romeinse keizers

2. De godin Victoria staat op de keerzijde van munt Wa.Pon.Mu.05 afgebeeld. Naar welke militaire successen verwijst de keizer hier?

.....
.....
.....

- biografie Romeinse keizers

3. Het omschrift van munt Wa.Pon. Mu.18 (vz+kz) staat bol van de afkortingen. Noteer deze hieronder en zoek de betekenis ervan op.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

benodigdheden en tips

- lijst eretitels

4. Op de keerzijde van munt Wa.Pon.Mu.12 staat Fortuna redux afgebeeld. Wat kun je te weten komen over deze godin? Herken je op de munt ook enkele attributen van haar?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- zie infomap Romeinse religie

Fase 2 : detailopdrachten - groep 3

1. Het omschrift van munt Wa.Pon.
Mu.09 (vz+kz) staat
bol van de afkortingen. Noteer
deze hieronder en zoek de betekenis
hiervan op.

benodigheden en tips
- lijst eretitels

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. In Rome hield men van feesten en spelen. Verjaardagen, militaire overwinningen, huwelijken alle redenen waren goed om evenementen te organiseren voor het volk. Welke gebeurtenis greep deze keizer aan om spelen te organiseren waarbij vele exotische dieren uit alle Romeinse provincies werden ingezet? Het omschrift op de keerzijde van Wa.Pon. Mu.14 verwijst er naar. Zoek de betekenis ervan op.

.....
.....

3. Naar welk wapenfeit wordt op de keerzijde van munt Wa.Pon.Mu.07 verwezen?

.....
.....

4. Het omschrift en de figuur (de god Sol of zonnegod) op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.15 verwijzen naar de wens van de keizer om eeuwig te regeren over het Romeinse rijk. Is hij hierin geslaagd?

.....
.....

benodigdheden en tips

- biografie Romeinse keizers
- Latijns woordenboek
- tijdlijn

- biografie Romeinse keizers

- biografie Romeinse keizers

Fase 2 : detailopdrachten - groep 4

1. De naam van de figuur op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.25 staat in het omschrift vermeld. Wie of wat is zij/hij? En herken je zijn/haar attributen?

.....
.....
.....

benodigdheden en tips

- infomap Romeinse religie

2. Het omschrift van munt Wa.Pon. Mu.10 (vz+kz) staat bol van de afkortingen. Noteer deze hieronder en zoek de betekenis hiervan op.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- lijst eretitels

4. Welke godheid staat er op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.21? Wat weet je over deze godheid?

.....
.....
.....

benodigdheden en tips
- infomap Romeinse religie

5. Zoek de betekenis van het omschrift op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.17 op. Ook het galeischip (symbool voor de Romeinse militaire vloot) staat hier niet toevallig op de keerzijde. Wat is hier de onderliggende boodschap?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Latijns woordenboek
- biografie Romeinse keizers

Fase 2 : detailopdrachten - groep 5

1. Op de keerzijde van de munt Wa.Pon.Mu.13 staat een Victoria afgebeeld met aan haar voeten een krijgsgevangene? Wie is er eigenlijk door de keizer verslagen?

.....
.....

benodigheden en tips

- biografie Romeinse keizers

2. De keizer koos ervoor om Providentia op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.04 af te beelden. Zij is de godin van overleg en voorzorg, en voor de keizer een belangrijk symbool voor zijn politiek beleid. Maar werd dit ook door iedereen aanvaard?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- infomap Romeinse religie

- biografie Romeinse keizers

3. Wat vermeldt het omschrift op de keerzijde van Wa.Pon.Mu.20? Wat betekent het? Het betreft het politiek programma van Gordianus III aan het volk. Is de keizer daar ook in geslaagd?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

benodigdheden en tips

- Latijns woordenboek
- biografie Romeinse keizers

4. In het omschrift van munt Wa.Pon. Mu.23 (vz) staan 4 afkortingen van eretitels. Noteer deze hieronder en zoek de betekenis ervan op.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- lijst eretitels

Fase 3 : dateren schatvondst

1. Noteer hier de gegevens van de oudste munt van deze schat (keizer en datering).

.....

2. Noteer hier de gegevens van de jongste munt of sluitmunt van deze schat (keizer en datering).

.....

3. Zoek deze twee data in de Romeinse tijdlijn op.
Wat vertelt de tijdlijn over deze periode?

.....
.....
.....
.....

4. In welke periode zijn de meeste munten geslagen?
Wat zegt de tijdlijn over deze periode?

.....
.....

benodigdheden en tips

- tijdsbalk

- tijdsbalk

- de Romeinse tijdlijn vind je aan de wand in de museumklas terug

Contactgegevens

SteM Sint-Niklaas

drie sites:

SteM Zwijgershoek

Zwijgershoek 14

Mercatormuseum

Zamanstraat 49D

De Salons

Stationsstraat 85

03 778 34 50

stedelijkemusea@sint-niklaas.be

reservatiemusea@sint-niklaas.be

www.musea.sint-niklaas.be

Erfpunt

Regentiestraat 63

www.erfpunt.be

03 778 20 50

V.U. Filip Baeyens, Grote Markt 1, 9100 Sint-Niklaas

www.sint-niklaas.be/privacy

Foto's: Erfpunt